

Janko Lorenci: V jazbini

Če se zlijeta gnilobi EU in Slovenije

To so hudi dnevi za guvernerja Jazbeca. A si jih zasluži, saj vse kaže, da je Slovence pomagal olajšati za krepko milijardo odvečnih evrov za bančno dokapitalizacijo. To je nora vsota.

Pri dokapitalizaciji in še kje Slovenija na svoji koži občuti, s kakšno EU ima opraviti. To je skupnost globoko neenakopravnih. Bivanje v njej je naporno zlasti za majhne in tiste, ki ne znajo braniti niti svojih legalnih interesov. Slovenija je na dnu lestvice ponižnih. Tako se seštevajo zunanje in domače slabosti. Če bi vodili načelno politiko (in ne tolkli po dotolčeni Grčiji, kot sramotno-neumno počneta Cerar in Mramor), ostro branili svoje interese in obvladali nekaj diplomacije, pri stresnih bančnih testih ne bi bili poskusni kunec, ne bi bili obdarjeni z razkošno dokapitalizacijo in redno opominjani, naj privatiziramo (poceni razprodamo) to in ono.

To se počne z vljudnimi priporočili in bežnimi namigi na visokih srečanjih z veljaki Unije, grobo pa v stikih z uradniki, ki seveda ne podpišejo nobenega dokumenta, a jasno povedo, da nas bo sicer bolela glava.

V toliko Jazbecu in drugim ni lahko, tudi zato ne, ker ne izpolnjujemo nekaterih uradnih zahtev Unije (npr. zmanjšanje primanjkljaja pod tri odstotke BDP) in smo zaradi tega občutljivejši za pritiski. Pri tem dvojni komisija neizpolnjevanje takih zahtev velikim članicam spregleda, manjše in pokorne pa kaznuje in izsiljuje.

Včasih je torej treba taktizirati in popuščati. Toda pri dokapitalizaciji je šlo za tako velikansko vsoto, da bi moral Jazbec, ki se je verjetno posvetoval z Bratuškovo in Čuferjem, izsiljevanje gladko zavrniti. Namesto *njet* je sklonil glavo in začel operacijo ponarejanja.

Na guvernerja najbrž sploh ni bilo treba hudo pritiskati. Kajti sam in vsa naša politika sta do tujine pregovorno servilna. Izjema je bila le ekipa na začetku samostojnosti (Mencinger in drugi), ki se je trdo bojevala tudi z IMF. Če bi bila naša politika vsaj malo podobna novi grški vladi, ki se na življenje in smrt bojuje s celotnim vrhom Unije, z nami ne bi delali kot svinja z mehom.

A ne gre samo za tako rekoč genetsko servilnost. Naša politika preprosto ne vidi, da so odnosi v EU postali odločilna postavka našega razvoja. A kaj, ko se močno počuti le na domačem dvorišču, počaščeno in svetovljansko pa v Bruslju, ko s prisotnostjo »spreminja« svet. Poleg tega je neoliberalno okužena in zato toliko lažje streže zahtevam po privatizaciji. Tu so tudi razne skupine (Alta, Pristop, odvetniška pisarna Pensa-Jadek ...), ki posredujejo pri razprodaji, poslih slabe banke itd., brez tveganja služijo, nagovarjajo medije in ustvarjajo ustrezno klimo. Tu je tudi siceršnje morbidno ozračje v Sloveniji: trenutno vsi kričijo

proti slabi banki, holdingu, dokapitalizaciji, še nedavno pa so mnogi (mediji, akademski ekonomisti in zlasti Janša) klicali k nam trojko, hoteli slabo banko, čim večjo bančno luknjo itd. Zdaj so brez sramu obrnili ploščo. Moralna kriza v Sloveniji je hujša od materialne.

Jazbec vse očitke zavrača in se zapleta v mrežo laži in polresnic. Naredil bi najbolje, če bi rekel: izsiljevali so me, in sprožil nekakšno katarzo. Toda s tem bi priznal lastno servilnost in to, da je, zaslepljen z božjimi razodetji ECB, državi naredil velikansko škodo. Zapravljal bi si tudi možnosti za kako dobro službo v tujini. Poleg tega ve, da bi EU vse zanikala. In bistveno: Jazbec od nekdanj pripada širokemu krogu etablirane politike in lobijev, ki razprodaja Slovenijo.

Cerar je imel odlično priložnost, da ne vstopi v ta krog. Z novo stranko je postavil novo vlado, pred volitvami je razprodaji nasprotoval, naše gospodarstvo se izboljšuje, tuja posojila so se dramatično pocenila. Tvegati ne bi skoraj nič. Vendar se je začel takoj klanjati in na veliko govori o verodostojnosti Slovenije, toda le do tujine. Do nje, zgolj do nje, ostaja velik moralist.

Sedanja vlada ni kriva za katastrofo dokapitalizacije. Kriva pa je za njeno nadaljevanje – razprodajo, za to, da ne da v postopek že pripravljenega zakona o prevzemih, ki bi državi vrnil čudaško ali zarotniško odvzeto pravico do lastniškega (so)upravljanja v podjetjih. Kriva je, ker ne ustavi slabe banke, ki se pase na daleč podvrednotenem premoženju, doseženem s sanacijo bank, in pogubno dopolnjuje vladno razprodajo. Kriva je, ker očitno daje kritje Jazbecovi dokapitalizaciji. Kriva je, skratka, ker ne preseka uničevanja in izčrpavanja te države, ki ga vodi ali dopušča že nekaj vlad.

Premier se bo prej ali slej znašel v položaju, v kakršnem je zdaj Jazbec, saj se nadaljuje stari vzorec: pritiski EU in mednarodnega špekulativnega kapitala, servilnost in zlizanost naše politike z domačimi lobiji, ki jih baš briga splošna korist. Dokapitalizacija, razprodaja, slaba banka ... so različni obrazi istega procesa, deloma načrtovanega, deloma gnanega z nesposobnostjo, mrtvoudnostjo, totalno odsotnostjo patriotizma. Dokapitalizacija nas je oropala za več kot milijardo, razprodaja v različnih oblikah nas bo še neprijemno bolj. Politika, ki dopušča ali celo krmari tak proces, je *kompradorska in luftarska* obenem.

Dogajanje okoli Jazbeca je šokantno svarilo. Moralo bi sprožiti razpravo, kakršno je v podobnem položaju uvedla Irška. Moralo bi priči ustaviti razprodajo in sanirati gnilo slabo banko. Cerarju govori, da bo njegova vlada – tudi zaradi sto tisoč izbrisanih delničarjev – nečastno padla. Moralo bi osramotiti razne mastene in šušteršiče. In zanesljivo bo okrepiło mnenje, da so spremembe mogoče le z zamenjavo celotne politične garniture. x

